

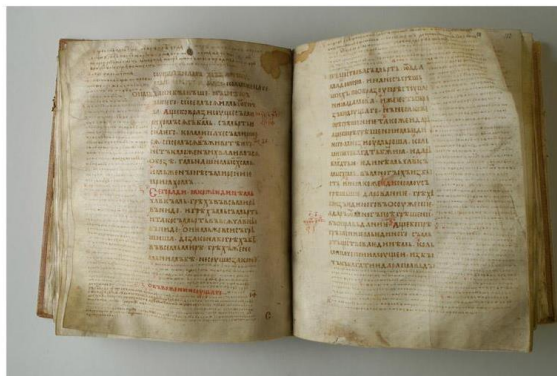
Лекція № 8

Тема: Живопис, графіка, декоративно-ужиткове мистецтво Галицько-Волинської доби

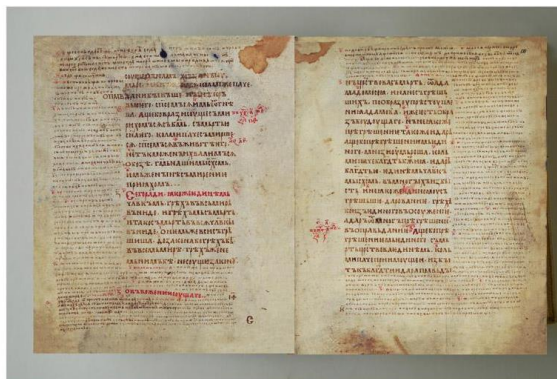
План

1. Книжкове мистецтво
2. Іконопис

Чимало пам'яток книжкового живопису загинули у вихорі стрімких історичних змін. До наших часів збереглося лише кілька рукописів, прикрашених чудовими мініатюрами місцевих майстрів. Рукописи західноукраїнського походження — Крестинопільський Апостол (Рис. 1), Холмське Євангеліє, Перемишльське Євангеліє, Волинське Євангеліє, Галицько-Волинський літопис (Рис. 2).

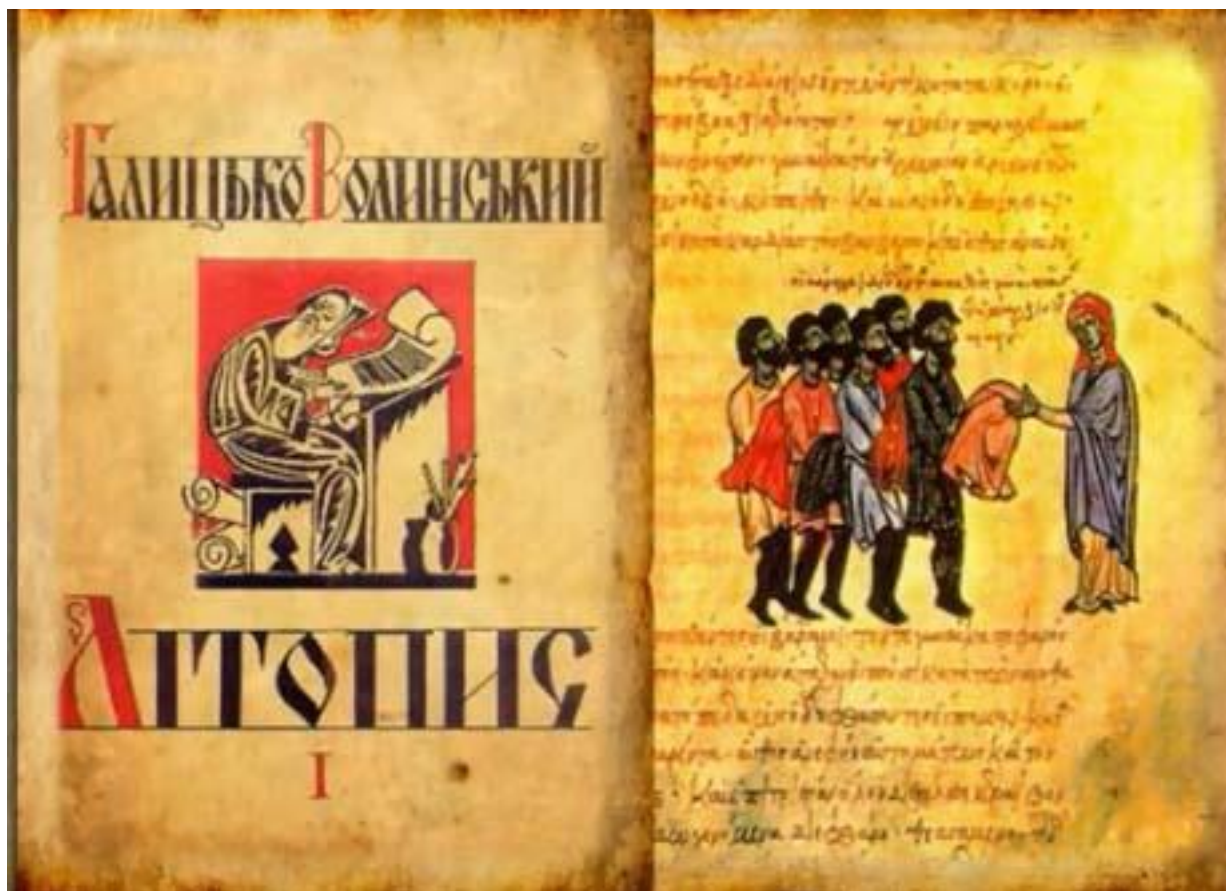
Зображення розвороту до реставрації.
Лист 110 - зворотня сторона, лист 111 - лицева сторона.

Зображення розвороту після реставрації.
Лист 110 - зворотня сторона, лист 111 - лицева сторона.

Рис. 1. Крестинопільський Апостол

Ці твори відзначаються простотою рисунка, стриманістю в оздобленні й колориті орнаментів. На них відсутні зображення тваринних мотивів, що є характерними для книг київських переписувачів.

Рис. 2. Галицько Волинський літопис

Оформлення галицько-волинських рукописів просте, у ньому застосовуються переважно жовтий, червоний і синій кольори та в незначній кількості зелений. Книжковим мініатюрам властиві нововведення: синій колір фону (золото використовується для орнаментування й не несе підкресленого символічного значення), фігурам надано більшої розкутості в рухах і емоційної виразності. Розкута манера виконання мініатюр відрізняється від графічної чіткості творів константинопольських і київських художників. Яскравим прикладом галицько-волинського художнього стилю є мініатюри Галицького Євангелія, надзвичайно вишукані витвори образотворчого мистецтва. Дивлячись на зображення, можна зробити висновок про обізнаність художника з романським та готичним мистецтвом. До видатних пам'яток живопису часів Галицько-Волинського

князівства належать ікони. Як і витворів книжкового образотворчого мистецтва, іконописних творів збереглося небагато.

Рис. 2. Галицько Волинський літопис

Серед них найвідомішими є Богоматір-Одигітрія Луцької Покровської церкви, ікона Юрія Зміборця, Холмська Богородиця. У 1962 році в Покровській церкві Луцька вчені звернули увагу на стару ікону, на якій було зображено Богоматір із немовлям. Згодом з'ясувалося, що це — перлина волинського іконописного мистецтва XIII ст. У цьому творі вже добре помітні риси, характерні для творчості саме волинських майстрів, що відобразилися в моделюванні об'ємності облич Богоматері і Христа, відході від схематичності зображення й наданні образам життєвості за допомогою тіней. Цікавим є й кольорове рішення ікони. Біла сорочка Ісуса символізує його небесне походження, коричневий мафорій Богородиці – ознака Божої ласки до неї. Ікона Волинської Богоматері належить до найцінніших скарбів мистецтва України. Нині витвір зберігається в Національному художньому музеї Києва. Галицько-волинське мистецтво є

однією з найяскравіших сторінок історії давньоруського мистецтва. Розпочавши свій шлях від києво-візантійської художньої культури, воно збагатилося спілкуванням із мистецтвом західних країн. Нові ідеї були органічно засвоєні галицькими майстрами, які створили високохудожні пам'ятки мистецтва.

Рекомендована література:

1. Зотов М. В. Українська та зарубіжна культура: словник культурологічних термінів: навч. посіб. / М. В. Зотов, А.В. Клімачова, В.О. Таран . — Київ: «Центр учбової літератури», 2009. — 264 с
2. Білик Б.І. Історія української та зарубіжної культури: навч. посіб. 2-ге вид. / Б.І. Білик. — Київ: Вища школа: Знання, 2000. — 325 с.
3. Русанівський В.М. Культура українського народу: навч. посіб. / В.М. Русанівський В.М. — Київ: Либідь, 1994. — 272 с.
4. Зязюн І. А. Культурологія. Українська та зарубіжна культура: навч. посіб. / І. А. Зязюн — Київ: Знання, 2007. — 567 с
5. Яртись А. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / А Яртись — Львів: Світ, 2005. — 568 с.
6. Бичко А.К. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: курс лекцій: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / А.К. Бичко Київ: —Либідь, 2007. — 390 с.
7. Хоменко В.Я. Українська і світова культура: підручник./ В.Я. Хоменко. — Київ: Україна, 2002. — 332 с.
8. Безвершук Ж.О. Історія культури в термінах і назвах: Словник-довідник./ Ж.О. Безвершук — Київ: Вища школа, 2003. — 398 с.
9. Лукань В. Г. Історія українського мистецтва: конспект курс лекцій./ В. Г. Лукань Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 192 с
10. Огієнко І. І. Нариси історії Української Православної Церкви./ І. І. Огієнко. – Київ: Україна, 1993. – 284 с.
11. Попович М. В. Нарис історії культури України. / М. В. Попович. – Київ: АртЕк, 1998. – 728 с.

12. Степовик Д. В. Українське мистецтво першої половини ХІХ ст. / Д. В. Степовик. – Київ: Мистецтво, 1982. – 189 с.
13. <http://uartlib.org/allbooks/istoriya-ukrayinskogo-mistetstva/>
14. http://rodovid.net/category/art_history
15. https://www.youtube.com/watch?v=z2kTc_mziPs